

Штучне розхитування та емоційна напруга: що відбувається в інформпросторі України — проміжні підсумки моніторингу від УЦБС

Аналітики Українського центру безпеки та співпраці представили результати дослідження українського медіаполя за період з 29 червня по 12 липня 2026 року.

Моніторинг охопив три основні теми, які стають ціллю ворожих ПІСО та внутрішніх маніпуляцій: рекрутинг (включно з СЗЧ та БЗВП), діяльність ТЦК та мобілізаційні процеси, а також рівень суспільної єдності. Загалом протягом звітного періоду зафіксовано 1,1 млн згадок цих тем у цифровому просторі (новини, пости, коментарі, репости, відео), авторами яких стали 554 тисяч користувачів. Моніторинг здійснювався за допомогою спеціалізованої програми YouScan та пошукової системи Google. Аналітики фіксують суттєве зростання згадок вказаних тем на 98%, також кількість авторів зросла на 80% у порівнянні з попереднім звітним періодом.

Результати моніторингу демонструють переважання негативної тональності за показником Net Sentiment Rate (NSR) на основі штучного інтелекту, який для всіх досліджуваних тем коливався у критичному діапазоні від -58 до -92. Звітний період продемонстрував дефіцит позитивних профільних комунікацій за темами моніторингу. Водночас дієвим контрнарративом виступили успішні кейси популяризації військової служби та рекрутингу до ЗСУ через демонстрацію позитивного лідерства та людяного ставлення командирів до особового складу.

За темами рекрутингу, самовільного залишення частин (СЗЧ) та базової військової підготовки (БЗВП) фіксується суттєве зростання загального обсягу згадувань в інформаційному просторі — 79,6 тис. згадок від 40,4 тис. авторів. Крім того, спостерігалось стрімке посилення обговорення, де визначальним драйвером виступила саме тематика «СЗЧ». Основною платформою для дискусій став Facebook (61%) та Telegram (17%), а також X/Twitter (7%),

Тема СЗЧ продемонструвала суттєве зростання загального обсягу згадувань — 59,2 тис. згадок від 31,5 тис. авторів. Тоді як Індекс NSR погіршився на 5 пунктів і склав (-71), що вказує на домінування негативних оцінок у суспільному обговоренні та підвищення рівня критичності дискусії.

Фіксується посилення напруги в медіапросторі через дискусію навколо кримінальної справи за участю командира 155-ї омбр імені Анни Київської підполковника Станіслава Лучанова.

Це актуалізувало попередні скандали 425-го окремого штурмового полку «Скеля». Фіксується можлива активність ботомереж, що може свідчити про ознаки скоординованої дезінформаційної атаки з метою штучної гіперболізації теми беззаконня в армії та дискредитації процесу мобілізації. На противагу цьому прикладами позитивної комунікації стали історії, де командири підрозділів окреслюють методи запобігання та подолання проблеми самовільного залишення частини. Також кейси військовослужбовців, які успішно повернулися з СЗЧ та знайшли місце в новому підрозділі.

Напрямок рекрутингу

За даними моніторингу тема продовжує демонструвати зниження загального обсягу згадок. Це свідчить про послаблення рівня уваги до теми на тлі зменшення кількості тематичних публікацій. Зафіксовано 2,3 тис. згадок, що на 45% менше ніж за минулий період, тоді як кількість авторів зменшилася на 36% у порівнянні з попереднім періодом та становила 1,1 тис. Індекс NSR суттєво покращився на 64 пункти і склав (+49), що може свідчити про підвищення рівня конструктивності дискусії.

Тема продовжує характеризуватися спокійним інформаційним полем, при цьому під час звітної періоду відсутні медійні тренди. Позитивними прикладами комунікації були тези про впровадження стандартів рекрутингу та поваги до прав людини, які забезпечуватимуть армію вмотивованими та професійними кадрами.

У контексті БЗВП

За темою, зафіксовано 14 тис. згадок від 8,8 тис. авторів, що демонструє суттєве зростання загального обсягу згадувань. Індекс NSR покращився на 22 пункти і склав (-24), що вказує на помірне домінування негативних оцінок у суспільному обговоренні. Попри те, що тема БЗВП продовжує характеризуватися негативним інформаційним фоном, покращення показника NSR може свідчити про зниження рівня критичності дискусії.

Найбільш помітною новиною за темою стали ініціативи щодо посилення довіри новобранців до командування через впровадження прямого діалогу безпосередньо на етапі БЗВП. Низка публікацій підсвітили, що негаразди в центрах стають причиною до СЗЧ ще під час підготовки.

Мобілізація та діяльність ТЦК

За темою зафіксовано понад 1 млн згадок від більше ніж 476 тис авторів. Основним майданчиком для поширення контенту був Facebook, який домінує з 72,7% охоплення, далі йде Telegram (12%) та X/Twitter (8,5%). Також у моніторингу йдеться про зниження негативної тональності на 3 показники, де індекс NSR склав – 92.

Інцидент з перешкоджанням роботи військовослужбовців ТЦК у Львові став однією з найбільш резонансних подій моніторингового періоду. Чи не вперше подібний випадок набув настільки широкого суспільного розголосу та водночас отримав швидку правову оцінку. Подія продемонструвала помітну поляризацію громадської думки: поряд із засудженням

нападників і підтримкою військовослужбовців лунали також спроби виправдати дії учасників конфлікту через критику мобілізаційної системи.

Подібні випадки використовуються ворогом для здійснення ПІСО та активно поширюються в соціальних мережах, зокрема в Telegram. Це супроводжується повідомленнями про нібито масовий опір українців мобілізації. Таким чином окремі інциденти інтегруються у ширший дезінформаційний наратив про втрату державою контролю над мобілізаційними процесами та внутрішній конфлікт між українцями.

Суспільна єдність

За темою виявлено 58,5 тисяч згадок від 37,8 тис авторів. Основною платформою на яких фіксувався контент був Facebook, який домінує з 78% охоплення та Telegram (13%). Показник NSR демонструє переважаючу негативну тональність -85, проте показник покращився на два пункти порівняно з минулим періодом.

Аналітики фіксують зв'язок між темою мобілізації та єдності. Недовіра до інституцій та відсутність швидкої та публічної реакції держави на окремі інциденти поглиблюють внутрішні конфлікти, що створює відчуття безкарності. Крім цього, реальні проблеми й трагедії можуть змішуватися з конспірологією, емоційними маніпуляціями, все це підсилюється скоординованими бот-мережами.

Отже, простежується закономірність: успіхи Сил оборони України на фронті та в росії стають найбільш об'єднуючим фактором, водночас внутрішні теми, зокрема щодо мобілізації та ТЦК є штучно розхитаними в медіаполі. Це становить системний ризик, який ворог використовує для поглиблення внутрішніх конфліктів.